

Jaká vláda, takový balíček i rozpočet

svobodny-svet.cz/jaka-vlada-takovy-balicek-i-rozpocet

2. června 2023

JIŘÍ WEIGL

V rozjitřené atmosféře kolem vládního úsporného balíčku udeřila jako blesk zpráva, že květnový schodek rozpočtu dosáhl rekordních astronomických 271 mld. Kč a rychle se blíží úrovni 295 mld. deficitu plánovaného vládou ve schváleném rozpočtu na celý letošní rok. Ministr financí cosi zmateně vykládá o nutnosti dalších škrťů a dává tím za pravdu kritikům balíčku, kteří nechápali, že neobsahuje žádná opatření týkající se letošního roku.

Zoufalství, do kterého přivádí hospodářská politika současné vlády i její původní skalní příznivce, má nepochybně více příčin, ale jednu z hlavních vidím v tom, že Fialova vláda plně akceptovala dnešní evropský nárokově dotační přístup k hospodaření a že v ní navíc nesedí žádný politik, který by měl dobrou ekonomickou kvalifikaci, kterou by spojoval s politickým citem a instinktem.

Provést zemi obtížným obdobím zhoršených vnějších podmínek a rostoucích rizik a připravovat a prosazovat bolestivé hospodářské reformy je primárně zásadní politický úkol, který nelze nějak „outsourcovat“ na nezávislé odborníky a „experty“, ani na byrokraty. Ekonomické reformy a úsporné balíčky nejsou pouhými cvičeními

v oboru aplikované ekonomie, jejich politická dimenze je stejně, možná i více důležitá než jejich vlastní odborný ekonomický obsah. Sebelépe zamýšlená ekonomická opatření, která nedomyšlejí politické dopady a nejsou dobře komunikována, nemohou mít zamýšlené účinky, protože se je nepodaří prosadit či dotáhnout do konce a politická cena za to bude ohromná.

Současná česká vláda špičkové politiky s dobrou ekonomickou erudicí postrádá. Nepatří k nim premiér a bohužel ani ministr financí. Celá situace je navíc nesmírně zkomplikována pětikoaličním charakterem vládnutí ODS s dalšími čtyřmi malými stranami. Jejich pohyb na hranici parlamentní existence a závislost na koaličním modelu je sice vládním tmelem, ale přesto je tento politický půdorys pro nějaké odvážné a promyšlené manévry v oblasti hospodářské politiky krajně nevhodný.

Vláda svoji nekompetentnost skrývá za zástěrku poradního grémia odborníků zvaného Národní ekonomická rada vlády (NERV), což je heterogenní těleso osob různého profesního a názorového zaměření, pracující na čestné bázi, která má dávat vládě fundovaná doporučení. Výsledkem je nekonzistentní změt' nejrůznějších námětů, z nichž si vláda nahodile vybírá a některé plně či zčásti zahrnuje do své hospodářské politiky. Daleko významnější roli však ve formulaci konkrétní hospodářské politiky této vlády hraje státní byrokracie ministerstev a jiných úřadů, málo výkonná a zkorumpovaná dnešním služebním zákonem.

Premiér a jeho ministři jsou adresáty návrhů úsporných opatření, nikoliv že by oni byli těmi, pod jejichž vedením přijímaná opatření vznikají. Není to tedy proces, v němž by státní byrokracie a odborníci zvnějšku realizovali nějakou politicko-ekonomickou vizi, kterou jim vláda určila. Postup je opačný – úředníci se snaží nejsnazší cestou naplnit obecné zadání snížit schodek rozpočtu. Proto se zaměřují na zvýšení daní, důchodce, střední třídu, rodiny s dětmi. V těchto skupinách lze jedním krokem docílit nejrychleji a nejsnáze největšího efektu pro státní pokladnu. Skutečná hluboká analýza rozpočtového

hospodaření, opuštění jeho dnešního nárokového dotačního modelu a neudržitelných politik ženoucích veřejné finance do neřešitelných schodků, jsou zcela mimo obzor dnes připravovaných opatření.

Laici ve vládě si konkrétními návrhy, které jim přicházejí na stůl, nejsou jisti, a proto vysílají do veřejné diskuse neustále různé pokusné balonky jednotlivých nápadů a námětů a podle síly negativní odezvy je buď zařazují, nebo nikoliv do vznikajícího „souboru opatření“. Výsledkem je naprosto nekonzistentní mišmaš kroků postrádající záměr, vizi a politické ratio. Klade si pouze primitivní cíl – co nejnázve naplnit státní pokladnu, resp. snížit její schodek. Jeho nevládní autoři, které netrápí politická odpovědnost, nehledí na politické dopady. Mají jiné priority, především nedotýkat se velkého byznysu a Evropské unie. Ty mají v rámci naší politiky a státní správy své zájmy dobře ošetřeny.

A tak se vládě svým balíčkem podařilo postupně znechutit úplně všechny – důchodce, rodiče, živnostníky, zaměstnance, podnikatele, vlastníky nemovitostí, nájemníky, prodávající i kupující. Zelená zvěrstva a většina dotací velkému byznysu zůstává. Vydělávají zbrojaři a vojáci.

Tam, kde se premiér musí obsah úsporného balíčku učit, namísto toho, aby ho jako autor vysvětloval ostatním, to nemůže jinak dopadnout.

| JIŘÍ WEIGL

■ ■ ■ ■ ■ (3 votes, average: **5,00** out of 5)

>> Podpora

Svobodný svět nabízí všechny články zdarma. Náš provoz se však neobejde bez nezbytné finanční podpory na provoz. Pokud se Vám Svobodný svět líbí, budeme vděčni za Vaši pravidelnou pomoc. Děkujeme!

Číslo účtu: 4221012329 / 0800

>> Pravidla diskuze

Než začnete komentovat článek, přečtěte si prosím pravidla diskuze.

>> Jak poslat článek?

Chcete-li také přispět svým článkem, zašlete jej na e-mail: redakce (zavináč) svobodny-svet.cz. Pravidla jsou uvedena [zde](#).